

OB DNEVU KOMUNISTA

OB DNEVU KOMUNISTA

OB DNEVU KOMUNISTA

OB DNEVU KOMUNISTA

Z javnim delovanjem do uveljavitve

Foto: Brane Praznik

Nov položaj v družbi, v katerem se je znašla Zveza komunistov ob uvajanju političnega pluralizma zahteva od njenih članov drugačne metode dela in informiranja. Kakšne? Na to vprašanje so skušali odgovoriti udeleženci okrogle mize.

Seveda so samo skušali, kajti gre za korenito prenovu ZK kot organizacijo, ki je še do včeraj imela vodilno-monopolno vlogo v naši družbi, ki ni bika vajena na preprih na konkurenčnost, ki se ni bila navajena spopadati z drugimi političnimi silami in čez noč se jo ne da prenoviti. Organizacijska struktura, metode dela, vsebina dela ne ustrezajo, spremeniti pa se mora tudi način razmišljanja člana ZK. Slednje je še kako pomembno, kajti velik je še odstotek tistih „starih“ članov ZK, ki se obnašajo kot stara avstrijska železnica, kot je to slikovito ponazoril eden izmed razpravljalcev. Torej tisto, kar je v partiji veljalo leta 1945 naj se ne bi spreminjalo. Ob tem pa ne smemo prezreti vse tiste, ki jim je partijska knjižnica omogočala dobro zaposlitev, za lik komunistov, oz. partijska stališča pa jim je bilo malo mar.

In tako smo se leta in leta šli zvezo komunistov. Članstvo je narasčalo, v glavah pa megla. In kot je dejal v razpravi Lenart ŠETINC megla je predvsem v delu osnovnih organizacij, ki ne reagirajo dovolj hitro na aktualen problem v okolju, čakajo pač na direktive od zgoraj. Zdaj je treba zagotoviti drugačno, suvereno pozicijo člana ZK. Kako to narediti? V politični konkurenci se bo za svoje ideje in svoj način razmišljanja treba boriti v svojem okolju, bodisi v krajevni skupnosti ali delovni organizaciji. To pa bo mogoče le na javni sceni, s programi, argumenti — torej oboroženi z znanjem in informacijami. Prav slednje pa, po trdnem prepričanju Slavka GERIČA lahko dobijo, v odprtem informacijskem sistemu v profesionalnem korektnem, sodobnem etičnem novinarstvu, sredstvih obveščanja itd. In ko govorimo o obveščanju sta kot metodi dela za ZK pomembni dve komponenti, informiranje znotraj ZK, za promocijo svojih idej pa preko sredstev javnega obveščanja, katere posebno in pomembno vlogo ima glasilo Komunist. Kajti znotraj vseh teh procesov reform prenovi ZK, premikanja težišč političnega dela, informiranja, drugačnih potreb članov in tudi forumov mora tudi to glasilo poiskati svojo identiteto in vlogo. Vsekakor bo moral postati bolj polemičen, kritičen do okolja, do samega članstva ZK, zlasti v teh prelomnih časih. Otresti se mora svoje izobraževalne vloge, pa tudi oportunitizma in odprt mora biti za vse in ne le za člane. Pri informiranju znotraj ZK pa je Lenart ŠETINC rekel, da imamo še vedno opravka s tezo, da bi morali člane ZK in osnovne organizacije s posebnimi informacijami pravočasno obveščati o tem, kaj se dogaja v družbi, da bi potem lahko odreagirali. Ta način je preživeti, kajti člani ZK imajo na razpolago veliko glasil in revij, ki danes skorajda o vsem obveščajo. Zakaj potem še posebna informacija za člane. Res, zakaj? Priznati moramo, da je problem v naši usposobljenosti, medijskem znanju, kulturi, ki niso sposobni potegniti resnice. Dušan KUMER je, denimo, rekel, da je to še kako povezano s poznavanjem svojih lastnih stališč partije. Tukaj smo pa s šibki. Če pa članstvo ne pozna lastnih partijskih stališč, potem tudi iz teh množičnih resnic ne zna izluščiti prave.

A kakorkoli že, s prenovi se Zveza komunistov vsekakor ne odreka svoji družbeni vlogi. Toda uveljaviti jo mora na novi način, na javni sceni, s hitrim in učinkovitim reagiranjem na vse probleme, ki se porajajo v našem sistemu. Seveda s političnimi programi in rešitvami.

Nenazadnje ne bodi odveč, če ob koncu še rečem, da je Zveza komunistov Jugoslavije v vseh zgodovinskih fazah pomenila izredno pomembno silo, ki je jugoslovanskim narodom zagotavljala prihodnost. Prav zaradi tega je v tej krizi zopet ZKJ tista, ki mora ponuditi nek izhod iz te povojne najgloblje družbenopolitične in gospodarske krize.

Vera VOGRNIČIČ

Demokratizacija na poti resničnosti

Foto: Marjan Dobovšek

Potem, ko je direktor delovne organizacije Slovenija-avto predstavil navzočim okrogle mize rezultate poslovanja se je kot prvi razpravljalec oglašil iz OO ZK Kozeze in čeprav nismo slišali bistvenih predlogov na to temo, je vendarle razprava spodbudila ostale, ki so izrazili svoja stališča o vlogi ZK v sedanjih razmerah. Načeto pa je bilo tudi vprašanje, kje so vzroki, da se osnovnim organizacijam, zlasti v krajevnih skupnostih, dajejo tla pod nogami. Odgovor je preprost: Priča smo spopadanju različnih interesov, idej in pogledov na isto stvarnost, skratka, narasča politična konkurenca. Z druge strani pa si moramo priznati, to hoteli ali ne, da komunisti v osnovnih organizacijah skorajda nimajo nikakršnega vpliva pri uresničevanju interesov baze. Zaradi šibkosti, včasih tudi zastarele miselnosti, da je partija „alfa in omega“ vsega najnaprednejšega, so organizacije ZK v stari preobleki postale same sebi ovira.

„Takšne osnovne organizacije kot so sedaj, so bolj ovira kot subjekt, ki bi nas peljale v pravo smer,“ je med drugim poudaril v svojem izjavljanju Vukašin Lutovac. Reorganizacija ZK pa naj bi med drugim pomenila tudi afirmiranje tistih elementov, ki bodo prinašali spremembe in odpiranje prostora inovativnosti, obenem pa striženje peruti tistim, ki zavirajo hitrejši razvoj in demokratizacijo.

Danes se tudi Zveza komunistov Slovenije zaveda nujne, da mora postati uspešnejša pri javnem posredovanju svojih stališč, če hoče, da ji bo še kdo verjel. Slednje velja tudi za osnovne organizacije ZK, ki so se že znašle na preprihu med zastarelimi metodami in sodobnejšimi pogledi. Osnovne organizacije pa se bodo morale otresti tudi članov iz svojih vrst, ki jim je članstvo v ZK le platforma osebnih interesov.

Razprave so tekle tudi v smeri, kakšne naj bi bile v prihodnje osnovne organizacije ZK, sploh pa v krajevnih skupnostih, če jih kot takšne še sploh potrebujemo, govora pa je bilo tudi o političnem pluralizmu, reformah in nasploh demokratizaciji, ki naj bi naposled presekala agonijo, ki nas je vodila v razmere v kakršnih danes smo...

Jože Čurin

Kdo bo reformi mero jemal?

Pod tem naslovom javne tribune so se sodelavci DO Elektrovezve pogovorili o najpomembnejših gospodarsko političnih vprašanjih z izvršnim sekretarjem CK ZKS Živkom Pregl, članom CK ZKS dr. Cirilom RIBIČIČEM in članom Marksiističnega centra pri CK ZKS dr. Bogomirjem FERFILO.

Pri tem je Živko Pregl poudaril, da ima socializem, za katerega se ZK bori, vse možnosti, da v celoti absorbira vse kar je v svetu na ekonomskem področju dobrega doseženo in da od tam dalje gradi naprej. Cilj naše gospodarske reforme je prav gotovo povečanje učinkovitosti našega gospodarjenja, ter si s tem omogočiti izboljšanje našega standarda. Ima pa ta medalja tudi svojo drugo stran. Na osnovi integralnega trga bo nujno vzpostaviti tudi večjo tekmovalnost in sprejeti večje tveganje, saj učinkovitosti ni brez konkurence in brez tveganja. Vsi bomo imeli manj zanesljivo eksistenco, ampak tisti, ki se bodo z delom znali potrditi, bodo imeli boljše kot doslej. Vendar pa je cilj vseh, ki se prizadevamo za svoboden, učinkovit in uspešen socializem, da bi bila zagotovljena tudi socialna varnost za tiste, ki začasno ne bodo uspeli, ta pomoč pa seveda ne sme biti taka, da bi posameznika uspravala ampak, da mu pomaga k ponovnemu vključevanju v delovne procese.

Močan razlog, da k sedanjim gospodarskim reformam pristopimo odločneje, kot smo k predhodnim, ki so propadle, je vsekakor v dejstvu, da nam drugega nič ne ostane. Tu je sedaj naš slabi finančni položaj, „tujina“ pa se je pripravljena pogovarjati z nami le pod pogojem, če bo ugotovila, da smo soliden poslovni partner. Skratka nobenih takih notranjih rezerv več nimamo, ki bi nam omogočale, da bi lahko upravičili odlaganje reforme. Ekonomisti tudi pogosto ugotavljajo, da je naš slab gospodarski položaj posledica sprege: nesposobne ekonomske politike, nesposobnega menedžmenta in nezainteresiranosti delavcev. Tu je ta krog problemov, ki ga je treba presekati in kot prvo bo treba narediti spremembe na makroekonomski ravni, torej moramo sprejeti zakone, ki bodo spustili iniciativno podjetij. V zadnjem času smo že sprejeli nekaj teh zakonov, nekaj pa jih bo še treba sprejeti.

Dr. Ciril RIBIČIČ je uvodoma obrazložil, da se ZKS želi predstaviti kot Zveza komunistov, ki se bori za socializem po meri človeka oz. po meri ljudi. Posebej po svoji zadnji konferenci posvečajo komunisti tem prizadevanjem še posebno pozornost ter se pri tem naslanjajo predvsem na pozitivne izkušnje iz dosedanjega delovanja, seveda ob zavedanju, da v preteklosti niso bile samo pozitivne izkušnje, na osnovi katerih bi lahko kazali samo lep obraz. Po drugi strani pa so prisotne tudi težnje, da bi sedanjo ZK prikazali kot državno, monopolno, oblastno partijo ter ji pripisali prizadevanja, za katerimi ne teži, ker bi jo tako lažje napadali.

Glede pojavljanja novih družbenih gibanj, novih zvez, novih političnih subjektov pa je dr. Ciril Ribičič menil, da so pomembni tudi za ZK, saj bi le ta v kolikor bi bila monopolna, delala več napak, ko bo pa pod vsakdanjo kontrolo organizacijskih subjektov posameznih delov družbe pa bo teh napak veliko manj.

Nadaljnji pogovor je zajel še vrsto vprašanj o našem politično ekonomskem položaju in pokazalo se je, da vprašanja iz tega področja živo zanimajo delavce v združenem delu, ter da so tovrstne informacije „iz prve roke“ zelo zaželenje, tako da je bil tudi ta obisk predstavnikov CK ZKS koristen in zaželen.

Boris ČERIN

Literarni večer v knjižnici Šiška

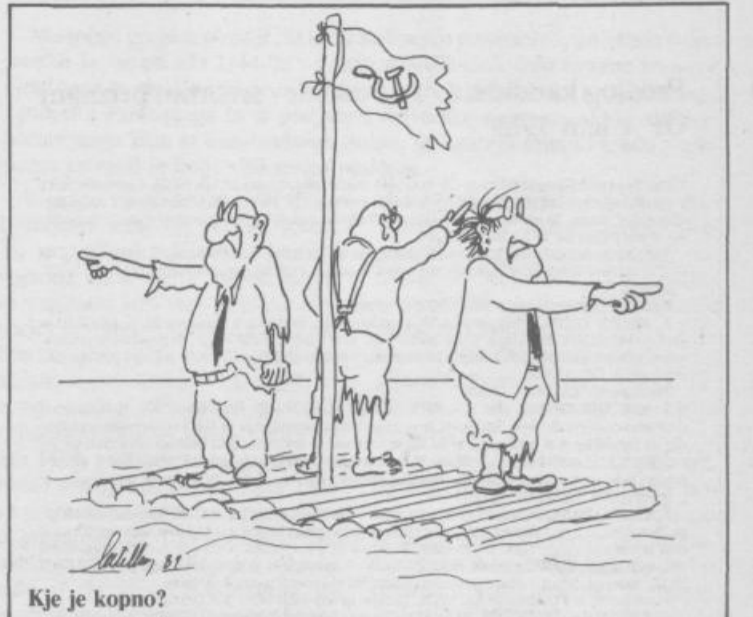
Foto: M. Dobovšek

Slovenski kulturni praznik pa je bil še bolj doživeto označen na literarnem večeru, ki sta ga ob dnevu založbe Komunist pripravila Knjižnica Šiška in urednik Komunist Marjan Pungartnik. Številni ljubitelji zlahtne poezije so imeli prijetno možnost poslušati verze naših znanih pesnikov, Mete Kušarjave, Petra Božiča, Ervina Fritza in Marjana Pungartnika. Veliko pozornost so pritegnili tudi člani Prosvetno-kulturnega društva Svoboda, ki so ob prijetni spremljavi kitarista Marka lahkotno pa vendar vneseno, recitali pesmi Ervina Fritza in Ranka Risojeviča, pesnika iz Banja Luke, ki je sicer matematik in direktor knjižnice Petar Kočuč v Banja Luki.

Silva Črnugelj

Razprava o ideološki obnovi

Kje je kopno?

„Komunist 1925—1989“

Foto: M. Dobovšek

V okviru dneva Komunist, so v medvoškem domu Svobode pripravili razstavo Glasila Komunist od leta 1925 do 1989. Na tej razstavi je bilo mogoče videti marsikaj: od tiskanega glasila Komunist na ciklostilni tehniki v prvih letih izdavanja, do najnovejših števk. Treba pa je poudariti, da je Komunist med obema vojnama izhajal ilegalno, vendar se je ohranilo kar precejšnje število števk. Toda to je obrobna zanimivost. Bolj zanimivo je, da je branje medvojnih števk še danes zanimivo in navsezadnje aktualno. Ne samo zaradi številnih idej, ki so jih imeli tedanji člani partije, ampak predvsem zaradi načina pisanja, ki je bilo razumljivo za slehernega bralca, tudi za tistega, ki ni bil član stranke... In seveda primerjava z današnjim glasilom Komunist!

Otvoritev razstave Glasilo Komunist 1925-1989 je bila uvod k Slovenskemu kulturnemu prazniku v Medvoдах, saj so člani Svobode pripravili v teh dneh številne priredbe (od filmskih, lutkovnih do gledaliških predstav). Otvoritev se je udeležilo precejšnje število krajanov ter predstavnikov občinskih, mestnih in republiških organov ZKS.

bp

ŠIBKA TOČKA

Oblast, pri oblasti, z oblastjo

Vedno znova se lotevamo gospodarskih reform in ljudje se sprašujemo, vsak zase in vsak skupaj, v čem je sedanja reforma drugačna od drugih. Zakaj naj bi ta reforma uspela, ko vse druge niso? Moram reči, da me je dolgo časa presenečala in tudi motila sorazmerno majhna zainteresiranost slovenske širše javnosti za vprašanja, ki se nanašajo na reformo gospodarskega sistema in nenehno potiskanje v ospredje nekaterih drugih, tudi ne tako pomembnih vprašanj. Sedaj se je situacija nekoliko spremenila, vendar ne v politično-sistemskem pogledu, ampak bolj razpravljamo o vseh novostih, ki jih prinaša nova zakonodaja — katere so težave, kateri so problemi in tako dalje. Premalo pa se poudarjajo načela, ki so pomembna, pa naj je naš odnos do posameznih zakonov zelo kritičen, manj kritičen ali povsem pohvalen. Načela, kot so: pluralizem lastniških oblik, deregulacija in svoboda gospodarskih subjektov (na kar ne smemo gledati le mehanično-stično kot zmanjševanje predpisov, členov itd., temveč predvsem vsebinsko — umikanje države s področja gospodarskega sistema), samoorganiziranje gospodarstva, racionalizacija odločanja, delitev poslovodnih in upravljal-skih funkcij, širjenje možnosti vlaganja tudi tujega in zasebnega kapitala itd. Tako globalni premiki v gospodarskem sistemu, ki jih opredeljujejo ta načela, seveda ne morejo ostati brez odziva na politični sistem. In prav zaradi tega je lahko le presenečenje, da se slovenska javnost s tem v večji meri ne ukvarja. Tudi programi novonastalih zvez in združenj, ki bi naj poperitili mišljenjski in strokovni pluralizem in ne samo oblastni in izvršni (ki je seveda lažji in bolj pragmatičen) v tem slovenskem prostoru, so glede teh vprašanj bosi (razen tu in tam kakšno leporečje, ki zopet le objublja, v stilu, da se bomo zavzemali itd.).

Zato bi bilo logično, da bi v tej slovenski demokratični javnosti ustvarili gibanje, ki bi v bodoče preprečevalo, da bi ključne funkcije, s katerimi se dosega vpliv na oblast, ne ostale koncentrirane in monopolizirane v izvršilnih organih sedanjih ali bodočih družbenopolitičnih organizacij in drugih združenj, medtem ko bi se nam državljanom omogočale le formalne aktivnosti. V nasprotnem primeru, če pristanemo, da se bo v samoupravnih organih (kamor štejejo seveda tudi skupščine) odločalo na podlagi različnih strankarske delitve ljudi ali še naprej na podlagi politične dominacije enopartijskega sistema, potem samoupravljanja ni več. Ljudski konsenz, ki zaenkrat še velja, pa našega sistema ne utemeljuje na oblasti političnih organizacij, ampak na oblasti združenih delavcev. Zato je seveda temeljno vprašanje, vprašanje samostojnosti gospodarskih subjektov in ali bodo odločitive, ki zadevajo gospodarjenje, potekale po gospodarski logiki, odvisno od tržne uspešnosti, ali pa še naprej od političnih odločitev — bojev med posameznimi deli družbe za to, kdo in v čigavem interesu ter na čigav račun bo odločal o novoustanovitveni vrednosti. Skratka, očitno gre za legalizacijo dosedanjega odločanja in prakse. In iz teh razlogov tudi ne preseneča pomanjkanje stališč pri institucionaliziranih nosilcih političnega pluralizma v SR Sloveniji do reforme gospodarskega sistema. Nekatera gibanja enostavno ne poznajo pomena gospodarskega sistema in ne znajo dovolj, da bi povezovali gospodarski in politični sistem in njuno medsebojno odvisnost. Pri drugih pa je nevarnejši pojav, ko manjka pripravljenosti na konsenz, na nacionalni konsenz o določenih pomembnih vprašanjih. Ker nimajo očitali stališčem zveze komunistov o reformi gospodarskega sistema nič vsebinskega, raje ne pritrdijo zaradi tega, da ne ustavljajo nacionalnega konsenza tudi z zvezo komunistov. To pa je pojav, o katerem se je treba resno pogovarjati.